

Lesbrief

ploegsma
kinder- & jeugdboeken

Doelgroep: Groep 6, 7 en 8
Tekst lesbrief: Elisa van Spronsen

Introductie

- Vertel dat jullie het boek *Het mysterie van de mens - Waarom de wereld niet eerlijk is* gaan lezen. Een boek dat is geschreven door de schrijver Yuval Noah Harari. Harari is een beroemde schrijver. Voor volwassenen schreef hij het boek *Sapiens*. Veel mensen vonden dat het belangrijkste boek dat ze ooit lazen! Het gaat over de geschiedenis van de mensheid. En over hoe de mens is geworden zoals hij nu is.
- Laat het omslag van dit boek zien en lees de titel: *Waarom de wereld niet eerlijk is* nog eens voor. Laat de leerlingen in tweetallen een lijstje maken van dingen in de wereld waarvan zij vinden dat die niet eerlijk zijn. Zet een timer op 5 minuten. Inventariseer de antwoorden en noteer ze op het digibord.
- Lees vervolgens het begin van het boek voor: *Niet eerlijk* en het eerste stuk van *Doe niet zo bazig* (p. 8-15). Als het goed is zijn de leerlingen nu razend nieuwsgierig geworden naar dit boek.
- *Het mysterie van de mens - Waarom de wereld niet eerlijk is* is zeer geschikt om voor te lezen. Bijvoorbeeld tijdens de geschiedenisles. Het is toegankelijk, vlot en humoristisch geschreven. Ook is het boek opgedeeld in korte stukjes. De leerlingen kunnen het boek natuurlijk ook zelfstandig lezen. Bekijk wat in jullie klassensituatie het beste past.
- Het boek bestaat uit vier delen. Na ieder deel maken de leerlingen een bijbehorende verwerkingsopdracht. Zij hebben steeds de keuze uit twee opdrachten (A of B). De laatste opdracht is voor iedereen hetzelfde. De opdrachten kennen geen goede of foute antwoorden, maar vormen een beeld van hoe een leerling dit boek tot zich heeft genomen.

Creatieve verwerkingsopdrachten

Deel 1 - Alles onder controle

Opdracht A (creatief schrijven)

Wanda leefde als jager/verzamelaar. Schrijf één bladzijde uit haar dagboek. Beschrijf van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat hoe haar dag eruitziet. Waar slaapt ze? Wat eet ze? Wat doet ze? Heeft ze ook een probleem? Je mag er ook bij tekenen om dingen te verduidelijken.

Opdracht B (tekenen, informatie verwerken)

In dit deel leer je hoe één graankorreltje de wereld veranderde. Kun jij dit verbeelden in een stripje van ongeveer vijf vakjes? Gebruik geen tekst en probeer het zo simpel en duidelijk mogelijk te houden. (Zodat je kleine buurjongetje van vijf jaar het ook kan begrijpen.)

Deel 2 - Oeps, die zagen we niet aankomen

Opdracht A

(informatie verzamelen)

Op bladzijde 72 zie je een landkaart met planten die de wereld veroverden. Kies een van deze soorten uit. Zoek uit welke producten je van deze plant kunt maken. Gebruik hiervoor ook andere bronnen, zoals een betrouwbare website of een informatief boek. Geef antwoord op de volgende vragen:

- *Waar worden deze planten verbouwd?*
- *Wat wordt ervan gemaakt?*
- *Hoe wordt dat gedaan?*
- *En hoe worden deze producten vervoerd?*

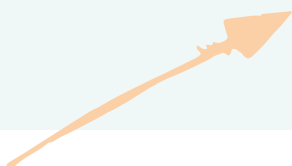
Je mag er ook plaatjes bij plakken of tekenen.

Opdracht B

(verwoorden van eigen ervaring)

Op bladzijde 53 wordt uitgelegd wat 'Onbedoelde gevolgen' zijn. In het boek vind je een aantal voorbeelden. Heb jij (of een familielid of vriend) ook weleens met een onbedoeld gevolg te maken gehad? Leg in stapjes uit wat er toen gebeurde. Je mag er ook bij tekenen om het een en ander te verduidelijken.

Deel 3 - Dingen waar grote mensen bang voor zijn

Opdracht A

(informatie verwerken, creatief schrijven)

Op bladzijde 103 lees je een tekst die 5000 jaar geleden is gevonden.

Stel je voor: Je beste vriend stuurt je het volgende bericht:

De eerste tekst die is gevonden op een kleitablet, was een prachtig gedicht.

Welk antwoord geef jij hierop? Schrijf op.

Verzin daarna zelf een mooie spreuk die op een kleitablet zou passen. Je mag hiervoor zelf een niet-bestaand schrift verzinnen. Maak wel een korte tekst, zodat hij echt op een tablet zou passen. En vergeet niet de vertaling erbij te schrijven.

Opdracht B

(informatie koppelen naar eigen ervaring)

Op bladzijde 96-97 leer je welke informatie mensen goed kunnen onthouden, en over hoe de hersenen werken. Maak een snelle tekening van jouw hersenpan. Die hoeft heus niet precies te kloppen, hoor. Verdeel jouw hersenpan in acht vlakken. Welke dingen onthoud jij goed? Dat is natuurlijk voor iedereen weer anders. Schrijf deze op in de vlakken. In het boek worden een paar voorbeelden genoemd, maar probeer zoveel mogelijk nieuwe dingen te bedenken. Kleur vervolgens die vlakken groen waarvan je denkt dat deze dingen ook handig waren voor mensen die in de oertijd leefden.

Deel 4 - De dromen van de doden

Opdracht

(informatie koppelen naar eigen ervaring)

In het laatste deel lees je dat verhalen veel macht en kracht kunnen hebben. En dat sommige groepen mensen ook heel erg onder deze verhalen kunnen lijden. Denk terug aan het lijstje dat jullie in tweetallen maakten toen we dit boek introduceerden. Het lijstje van dingen die niet eerlijk zijn in de wereld. Schrijf een kort verhaal of gedicht over een onderwerp dat jij belangrijk vindt! Het hoeft niet groots of ingewikkeld te zijn, als de boodschap maar positief is.

Afsluiting:

- Bespreek welk verhaal, feit of personage uit het boek je het meest bij is gebleven. Wat heeft het meest indruk gemaakt? Wat heb je geleerd? Wat wist je voordat je dit boek las echt nog niet? Laat enkele leerlingen hun antwoorden toelichten.
- Bespreek de gemaakte verwerkingsopdrachten. Laat steeds een leerling zijn opdracht kort presenteren.
- Bespreek welke kleine acties kinderen en jongeren kunnen ondernemen om de wereld eerlijker te maken. Bedenk allemaal iets kleins wat je vandaag al kunt doen. Natuurlijk doet de leerkracht ook mee. Noteer alle ideeën op het digibord en schrijf de namen van de kinderen erachter. De volgende dag brengt iedereen kort verslag uit. Is het gelukt om je idee uit te voeren?

Tip: Vinden leerlingen dit een interessant onderwerp en willen ze er meer over lezen? Raad ze dan het andere boek van Yuval Noah Harari aan: *Het mysterie van de mens - Hoe wij het machtigste dier op aarde werden.*

